

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

เด็กพิการมีสิทธิหรือเสรีภาพในการดำรงชีวิตเช่นเดียวกับคนปกติ และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยกำหนดให้รัฐดำเนินการให้เด็กพิการได้รับบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับด้านการศึกษา กำหนดให้เด็กพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตลอดชีวิต พร้อมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 5 ความว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้ 1) ได้รับการศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดให้ “การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ โดยเน้นให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งทางด้านการศึกษา สาธารณสุขให้กับผู้ที่ด้อยโอกาส และผู้ที่อาศัยอยู่ห่างไกล” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) และกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการผลักดันการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพทั่วถึง และตอบสนองความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น จึงกำหนดนโยบายสำคัญของกระทรวงไว้ว่าให้เด็กทุกคนได้เข้าถึงการศึกษา และคุณภาพอย่างเท่าเทียม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการจัด และส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับคนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยมีสถานศึกษาในสังกัด คือ โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention : EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ

เพื่อเข้าสู่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนรวม โรงเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดระบบการเปลี่ยนผ่านสำหรับคนพิการ (Transition) ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานงาน การจัดการเรียนรวม จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ดำเนินการโดยส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาทั่วไปจัดทำ จัดหา ประสานงาน ตลอดจนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้ง ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน แก่คนพิการ ครอบครัว สถานศึกษา และทุกภาคส่วนในจังหวัด จัดให้มีการส่งเสริมการผลิต การให้บริการคำปรึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สื่อการเรียนการสอนสำหรับ คนพิการแต่ละประเภท รวมถึงการพัฒนา และฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน (Community Based Rehabilitation : CBR) ด้วยกระบวนการทางการศึกษาเป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูล สารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561)

นวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการสามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี และหนึ่งวิธีที่สามารถพัฒนาศักยภาพเด็กพิการได้อย่างเหมาะสม คือ การนำนวัตกรรมมาใช้ เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจิตติพร ทรวงดอน (2559) ได้นำนวัตกรรมโดมิโนพิชิตการบวก มาใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาความสามารถในการบวกจำนวนนับ พบว่านักเรียนมีความสามารถ ในการบวกจำนวนนับที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับประภา ประกิจ และพวงเพชร กล่ำไย (2559) ที่ได้นำสื่อประสมสร้างสรรค์ช่วยฉันอ่านได้ มาพัฒนาทักษะการอ่านในนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่าทักษะการอ่านของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นหลังจากการใช้สื่อ นวัตกรรมอย่างเห็นได้ชัด

นวัตกรรมมีความสำคัญต่อเด็กพิการ มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอน โดยจะสามารถ ช่วยประหยัดเวลา สะดวก ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มความสนใจให้แก่ผู้เรียน และทำให้ ได้รับความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เอกชัย ภูผา (2559) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของนวัตกรรมสำหรับผู้เรียนไว้ ดังนี้ นวัตกรรมจะทำให้ ผู้เรียนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เปิดโอกาสตัดสินใจเลือกเรียน ตามช่องทางที่เหมาะสมกับความสามารถ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ง่ายขึ้น เรียนรู้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา และส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเสกสรร อามาตย์มนตรี (2561) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของนวัตกรรมไว้ ดังนี้ นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับรวมไปถึงการจัด

การศึกษาของเด็กปฐมวัย เพราะนวัตกรรม สื่อเทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และช่วยให้การพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว

จากผลการประเมินคุณภาพภายใน ปีการศึกษา 2562 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา 1) คุณภาพของผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการให้บริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านวิธีการให้บริการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการผลิตสื่อในการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสม และมีความหลากหลายบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และการช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตรงกับ ความพิการ และความต้องการของเด็กพิการ อีกทั้งโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพ เด็กพิการได้เริ่มดำเนินการมาแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบ

โครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี มีจุดประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ และส่งเสริมศักยภาพตามประเภทความพิการ เพื่อให้เด็กพิการได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ที่สอดคล้องตามความต้องการของเด็กพิการ เพื่อผลิตและพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นสำหรับเด็กพิการ เพื่อให้เด็กพิการได้รับนวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพสำหรับการจัดการเรียนรู้ และเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กพิการต่อการใช้นวัตกรรมที่ส่งเสริม ศักยภาพเด็กพิการ ในการดำเนินงานตามโครงการผู้ประเมินมีความประสงค์ที่จะสะท้อนภาพ ความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ประเมินได้เล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่จะประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี จึงได้ทำการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ซึ่งเป็นการดำเนิน โครงการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ และให้ทราบว่าโครงการนั้น บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากน้อยเพียงใด (สมคิด พรหมจ้อย, 2552) โดยใช้การประเมินรูปแบบชิป (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มีระบบแบบแผน อย่างชัดเจน และเหมาะสมกับการประเมินโครงการในครั้งนี้ จากนั้นจึงนำผลการประเมินไปปรับปรุง การดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประเมินได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบชิป (CIPP Model) โดยใช้ตารางผลการประเมินประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์เนื้อหาการดำเนิน โครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ 244/2559 สั ง ณ วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านการจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิการไม่น้อยกว่า 3 ปี มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม สำหรับเด็กพิการ และสำเร็จการศึกษา สาขาการศึกษาพิเศษ หรือสาขากายภาพบำบัด หรือสาขากิจกรรมบำบัด หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้

1.3 ครูผู้สอน จำนวน 51 คน เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ และครูที่ปฏิบัติ หน้าที่ในการสอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2563

1.4 เด็กพิการ จำนวน 51 คน เป็นเด็กพิการที่ได้ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

1.5 ผู้ปกครองเด็กพิการ จำนวน 51 คน เป็นผู้ปกครองของเด็กพิการที่ได้รับการ ส่งเสริมศักยภาพโดยใช้นวัตกรรม และมีระยะเวลาในการดูแลเด็กพิการอย่างน้อย 1 ปี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน

2.1 การประเมินด้านบริบท ประกอบด้วย ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ต่อนโยบายรัฐบาล ต่อนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ต่อสภาพบริบทของศูนย์ฯ ความต้องการของชุมชน และเด็กพิการ และความสอดคล้องของกิจกรรมของโครงการฯ ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ด้านการศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กพิการ

2.2 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย ความเหมาะสมด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

2.3 การประเมินด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน

2.4 การประเมินด้านผลผลิต ประกอบด้วย ปริมาณของนวัตกรรม คุณภาพของ นวัตกรรม พัฒนาการของเด็กพิการ และความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กพิการ

3. ขอบเขตเนื้อหา

มุ่งประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี โดยใช้การประเมินรูปแบบซีป (CIPP Model) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท (Context Evaluation : C) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation : P)

4. ขอบเขตด้านสถานที่

การประเมินโครงการนี้อยู่ภายใต้บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ขอบเขตด้านระยะเวลาการประเมินโครงการ การประเมินโครงการนี้ มีการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินด้านบริบท ก่อนการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระหว่างเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 2) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ก่อนการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 3) การประเมินด้านกระบวนการ ระหว่างการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 และ 4) การประเมินด้านผลผลิต หลังการดำเนินโครงการฯ อยู่ในระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กพิการ** หมายถึง นักเรียนที่มีารับบริการที่ศูนย์ฯ ปีการศึกษา 2563 ทุกประเภท ความพิการ อายุตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการถึงอายุ 18 ปี

2. **โครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี** หมายถึง แนวทางในการดำเนินกิจกรรมการผลิตและพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่

2.1 กิจกรรมผลิตและพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ

2.2 กิจกรรมติดตาม ประเมินผลการใช้นวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ

2.3 กิจกรรมจัดทำทะเบียนนวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ

2.4 กิจกรรมเผยแพร่รวนวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการแก่ผู้ปกครองเด็กพิการ และหน่วยงานอื่น ๆ

3. **การประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณา และตัดสินคุณค่าของโครงการจาก ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้การประเมินรูปแบบชิป (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 **การประเมินด้านบริบท** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณา และตัดสินคุณค่าของโครงการฯ จากการประเมินความสอดคล้องของโครงการฯ กับนโยบายของรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการของเด็กพิการ

3.2 **การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น** หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อพิจารณาและตัดสินคุณค่าของโครงการฯ จากการประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

3.2.1 **ความเหมาะสมด้านบุคลากร** หมายถึง บุคลากรมี ความรู้ ความสามารถ การมีเจตคติที่ดี และจำนวนของครูผู้สอนของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

3.2.2 **ความเหมาะสมด้านงบประมาณ** หมายถึง เงินที่ได้รับจัดสรรเหมาะสม และเพียงพอในการดำเนินโครงการฯ ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

3.2.3 **ความเหมาะสมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่** หมายถึง สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องมือ มีความเหมาะสมในการนำมาประยุกต์หรือใช้ในการผลิต พัฒนานวัตกรรม และห้องที่ใช้ในการจัดอบรม ผลิต พัฒนานวัตกรรมตามโครงการฯ

3.2.4 ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานมีความเหมาะสมเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามโครงการฯ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการมอบหมายงาน การกำหนด แผนการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลา และการประสานงานด้านต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการฯ

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณา และตัดสินคุณค่าของโครงการฯ จากการประเมินระดับปฏิบัติ ตามกระบวนการของการดำเนินโครงการ ได้แก่ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน

3.3.1 การวางแผน หมายถึง การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ มีการวางแผน ประชุม กำหนดบทบาทหน้าที่ และการกำหนดปฏิทินการดำเนินโครงการฯ

3.3.2 การลงมือปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่กำหนดในโครงการฯ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ระยะเวลา การมีส่วนร่วมของ ครูผู้สอน ผู้ปกครองของเด็กพิการ รวมถึงการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการใช้สื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด

3.3.3 การตรวจสอบ หมายถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการฯ ในช่วงระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม

3.3.4 การปรับปรุงการดำเนินงาน หมายถึง การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา และสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ

3.4 การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณา และตัดสินคุณค่าของโครงการฯ จากผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการฯ ได้แก่

3.4.1 ปริมาณของนวัตกรรม หมายถึง จำนวนของประเภทนวัตกรรมสำหรับนักเรียนที่ผลิตและพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้ในการส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2563

3.4.2 คุณภาพของนวัตกรรม หมายถึง ระดับความเหมาะสมของนวัตกรรมประเภทสำหรับนักเรียนในการส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ที่มีผลการประเมินตามตัวบ่งชี้จากผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

3.4.3 พัฒนาการของเด็กพิการ หมายถึง ความสามารถของเด็กพิการตามแบบประเมินความสามารถพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ก่อนและหลังใช้นวัตกรรม ประกอบด้วยพัฒนาการ 5 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ

ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านทักษะที่จำเป็นเฉพาะความพิการ ผนวกกับประเภทความพิการ 9 ประเภท ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ เด็กออทิสติก เด็กพิการซ้อน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี

3.4.4 ความพึงพอใจของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครอง เด็กพิการที่มีต่อการดำเนินโครงการฯ โดยพิจารณาจากความสนใจ ความกระตือรือร้น พัฒนาการที่ดีขึ้นของเด็กพิการ ผู้ปกครองของพิการได้รับความรู้และสามารถใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม เพื่อพัฒนาเด็กพิการได้ รวมถึงนวัตกรรมมีความปลอดภัย มีการออกแบบที่เหมาะสม มีความคงทน แข็งแรง เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิการ และคู่มือมีความครอบคลุมครบถ้วน เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

4. นวัตกรรม หมายถึง สื่อการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทนวัตกรรม สำหรับเด็กพิการ ที่ผลิตและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการตามโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ในปีการศึกษา 2563

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ 244/2559 สั ง ณ วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนพระภิกษุสงฆ์

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการ และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2563

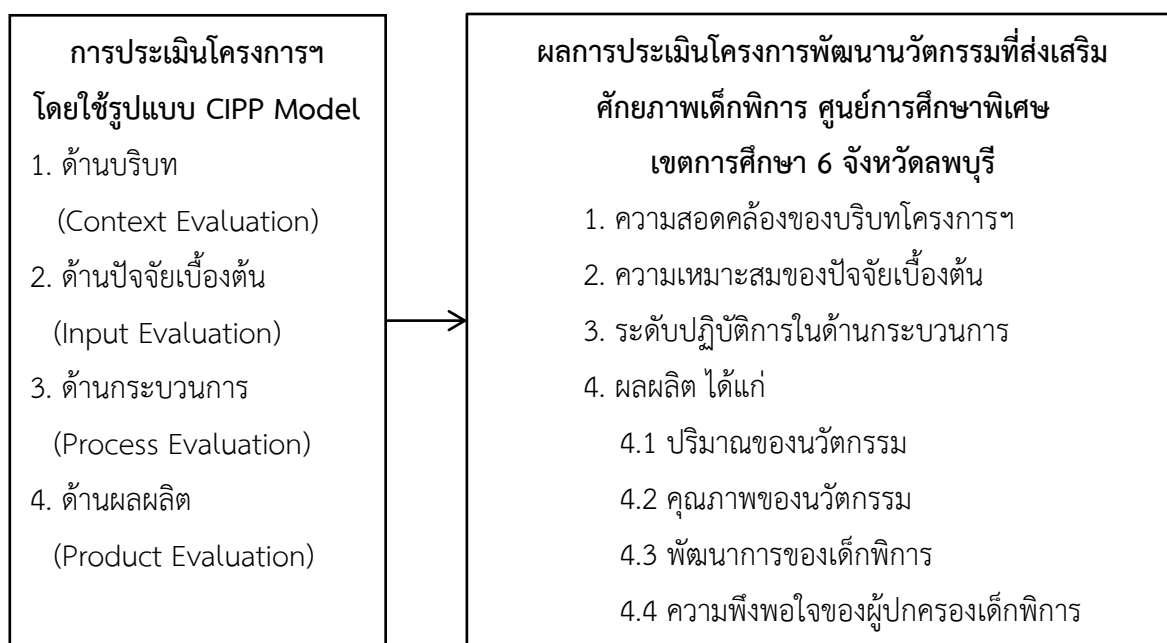
7. ผู้ปกครองเด็กพิการ หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลนักเรียนที่รับบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กพิการได้รับส่งเสริมศักยภาพโดยมีนวัตกรรมที่มีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี เพื่อผลิตพัฒนานวัตกรรมสำหรับเด็กพิการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำไปปรับประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับเด็กพิการ ตามความเหมาะสมต่อไป
4. เป็นสารสนเทศในการตัดสินใจพัฒนาโครงการต่อไปและกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงและวางแผนการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กพิการ
5. เป็นสารสนเทศในการกำหนดกิจกรรมและรูปแบบของการดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการฯ มีกรอบแนวคิดในการประเมิน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี